

Actieplan schoon vervoer

2010–2014

Gemeente Utrecht

Inleiding

Hoofdstuk 1 **Ambities en doelen gemeente Utrecht**

Hoofdstuk 2 **Aanpak schoon vervoer**

Hoofdstuk 3 **Financiën, planning en organisatie**

Bijlagen:

1. Projecten actieplan schoon vervoer
2. Programmaplan alternatieve brandstoffen
3. Voortgangsrapportage plan van aanpak elektrisch rijden (nationaal)

Geheime bijlage:

4. Financieel overzicht van alle projecten

Inleiding

Voor u ligt het actieplan stimulering schoon vervoer 2010–2014 voor de gemeente Utrecht. Het plan komt op een belangrijk tijdstip, aan de vooravond van de introductie van elektrische personenauto's, in serieproductie gemaakt, vanaf voorjaar 2011. Elektrisch vervoer is stil, schoon en zuinig en biedt goede kansen naast andere alternatieve brandstoffen als aardgas, groen gas en waterstof. Met de beperkte actieradius en de tijd die nodig is om elektrische voertuigen te laden, is elektrisch vervoer zeer interessant voor relatief korte afstanden.

Voorbeelden hiervan zijn: personenvervoer binnen de stad, woon–werkverkeer in de Randstad, stadsdistributie, post- en pakketsservices, taxidiensten en shuttleservices van P+R's naar werkgebieden. Dit biedt uitstekende kansen voor elektrisch vervoer binnen de grote steden van Nederland, met name voor Utrecht als nationaal vervoersknooppunt.

De markt voor elektrisch vervoer is sterk in ontwikkeling en de techniek maakt razendsnelle stappen. Om de geleidelijke groei van elektrische voertuigen te begeleiden en te stimuleren, wordt in Utrecht gestart met een **pilotfase** tot en met 2012. In deze fase kan kennis over en ervaring met het gebruik van elektrisch vervoer worden opgedaan. Deze periode sluit aan op de periode die het Rijk hanteert voor proeftuinprojecten voor elektrisch vervoer.

Het actieplan gaat over elektrische voertuigen, dat wil zeggen:

- personenauto's
- bedrijfsauto's
- vrachtwagens en bussen
- scooters

Het plan richt zich op het verschonen van het vervoer. Fietsen zijn daarom als schoon vervoermiddel niet opgenomen. Deze zijn opgenomen in het programma Fiets van de gemeente Utrecht . Onder dit programma valt ook het stimuleren van elektrische fietsen. Voor het goederenvervoer is een apart Actieplan Goederenvervoer opgesteld.

Het actieplan richt zich actief op het stimuleren van elektrisch vervoer en passief op het faciliteren van aardgaspunten voor voertuigen die op die brandstof rijden.

In het duurzaamheidsplan van de gemeente Utrecht (november 2010) zijn voorstellen voor 2011–2012 opgenomen over de opgave voor mobiliteit. Het actieplan schoon vervoer sluit aan op deze voorstellen.

In dit actieplan schoon vervoer 2010–2014 staan de ambities voor de gemeente Utrecht (in lijn met het ALU 2009 en het Collegeprogramma 2010–2014) , de doelstellingen en de concrete acties aan de hand van drie hoofdlijnen: aanleggen infrastructuur (oplaadpunten), eigen wagenpark en actieve samenwerking met bedrijven. De acties zijn vertaald in kosten en een benodigde organisatie.

Het actieplan is de concrete vertaling van het programmaplan alternatieve brandstoffen, dat als achtergronddocument in bijlage 2 is opgenomen.

Het programmaplan is opgesteld om lijn te brengen in de vele ontwikkelingen op het gebied van alternatieve brandstoffen. Het biedt een goed overzicht vanuit de verschillende gemeentelijke beleidsdocumenten, verschaft achtergrondinformatie en geeft inzicht in de lopende en toekomstige projecten voor het stimuleren van elektrisch vervoer.

Hoofdstuk 1 Ambities en doelen gemeente Utrecht

Voor een aangename en leefbare stad, ook op langere termijn, stimuleert de gemeente Utrecht duurzame vormen van mobiliteit voor personen en goederen, onder het motto: 'In Utrecht kan het'. Daarbij vervult de gemeente een voorbeeldfunctie (uit: Actieplan luchtkwaliteit gemeente Utrecht 2009). Duurzame mobiliteit betekent vervoer dat géén of minimale uitstoot van schadelijke stoffen als CO₂, stikstofoxiden (NO_x) en fijnstof heeft. Een aanvullend doel is reductie van het geluid.

Het collegeprogramma 2010–2014 zet in op de doelstelling van zo schoon mogelijk vervoer. Het college denkt hierbij in de eerste plaats aan fietsen maar ook aan schone (elektrische) auto's, schoon goederenvervoer en schoon openbaar vervoer. Kortom: zo min mogelijk kilometers met gemotoriseerd vervoer in de stad en als dat toch gebeurt, zo schoon mogelijk.

Het collegeprogramma stelt voor elektrisch vervoer als doel dat er in 2014 5000 elektrische voertuigen in Utrecht rijden, zowel (vracht)auto's als scooters. Belangrijkste acties en maatregelen om dit te bereiken, zijn:

- het college stimuleert dat er 300 oplaadpunten worden gerealiseerd;
- de gemeente koopt waar mogelijk voertuigen in die op groene stroom rijden;
- het aanbieden van parkeervergunningen voor elektrische voertuigen tegen een aantrekkelijk tarief;
- het stimuleren van schone bevoorrading van de binnenstad. Concreet betekent dit dat in 2014 een elektrische afvalboot door de grachten van Utrecht vaart. Daarnaast moedigt het college ondernemers in de binnenstad aan om gebruik te maken van de Cargohopper.

In aanvulling daarop zijn er vanuit het Actieplan Luchtkwaliteit 2009 de volgende resultaten die de gemeente Utrecht tot 2012 wil realiseren:

- 200 elektrische voertuigen in de stad;
- speciale elektrische parkeerlocaties;
- elektrisch autodelen;
- standplaatsen voor elektrische taxi's;
- elektrisch voor- en natransport van P+R-terreinen.

Rolverdeling overheid – markt voor elektrisch vervoer

De introductie van elektrisch vervoer in Nederland is kansrijk. Nederland is in principe geschikt voor elektrisch rijden door relatief korte afstanden tussen en binnen de steden, relatief korte woon-werkafstanden (gemiddeld 30 km) en een solide elektriciteitsnet.

Uitgangspunt is dat het elektrisch rijden een zaak is van de markt. De markt neemt ook het initiatief: autoproducenten Nissan, Mitsubishi en Peugeot komen binnenkort met een volledige elektrische auto, oplaadpunten worden snel ontwikkeld en energiebedrijven werken volop mee.

Voor een grootschalige introductie van elektrisch vervoer is er een aantal belemmeringen vanwege de stand van de techniek (accu's, snellaadinfrastructuur), hoge kosten auto / accu en de ontwikkeling van een intelligent energienetwerk.

Voor een versnelde introductie van elektrisch rijden heeft het Rijk medio 2009 maatregelen voor de jaren 2010 en 2011 afgekondigd met een budget van € 65 miljoen: een proeftuinenprogramma (subsidiëring van demonstratieprojecten met elektrische voertuigen), verschonen eigen wagenpark, stimuleren aanleg energie-infrastructuur en fiscale maatregelen.

In bijlage 3 is de voortgangsrapportage van de ministers Eurlings en Van der Hoeven dd. 15 juli 2010 aan de Tweede Kamer opgenomen over het rijksbeleid voor elektrisch vervoer.

Gemeentelijke overheden, met name de grotere steden, willen het elektrisch vervoer stimuleren vanwege duurzaamheid, luchtkwaliteit, geluid en klimaat (CO₂). Gemeenten hanteren in hun aanpak de lijnen: faciliteren door middel van oplaadinfrastructuur in de openbare ruimte en verschonen eigen wagenpark.

De gemeente Amsterdam is in 2009 gestart met een intensief programma voor stimulering elektrisch vervoer. De gemeente Rotterdam ontwikkelt nu beleid voor stimulering elektrisch vervoer.

Binnen de G4 wordt intensief samengewerkt om een dekkend netwerk voor de oplaadinfrastructuur voor de Randstad neer te zetten, dat uitwisselbaar is. De drie noordelijke provincies richten zich de komende jaren op een intensief duurzaam programma, waar elektrisch vervoer een belangrijk onderdeel van is.

De voorstellen uit dit actieplan schoon vervoer 2010–2014 voor de gemeente Utrecht richten zich op:

- een faciliterende rol (oplaadinfrastructuur in de openbare ruimte);
- een stimulerende rol (stimuleren en ondersteunen marktinitiatieven);
- een voorbeeldfunctie: verschonen eigen wagenpark.

De stimulans is geen permanente rol voor de gemeente maar heeft als functie om de markt verder te ontwikkelen, om bedrijven en bewoners bewust te maken van de mogelijkheden van elektrisch vervoer en daarmee uiteindelijk de eigen doelstelling te behalen. Daarom is er tot en met 2012 een pilotfase, waarin zoveel mogelijk kan worden geleerd over en ervaren met elektrisch vervoer. De gemeente richt zich in deze periode op drie rollen om actief de markt te ondersteunen en als stimulans op te treden. Aan het eind van deze periode wordt zichtbaar wat de kansen en mogelijkheden voor elektrisch vervoer daadwerkelijk zijn: is/wordt het elektrisch vervoer succesvol, is de oplaadinfrastructuur na deze periode rendabel zodat het bedrijfsleven dat volledig kan doen en kunnen de marktinitiatieven tot succesvolle projecten worden uitgebouwd?

Op basis van de pilotperiode zal begin 2013 een tussenevaluatie worden gehouden, aan de hand waarvan de voorgestelde maatregelen voor de jaren 2013 en 2014 kunnen worden bijgesteld.

Bijdrage elektrisch vervoer aan leefbaarheid en klimaat

Elektrisch rijden draagt bij aan de klimaatdoelstellingen van de gemeente door verlaging van de CO₂-uitstoot. In een landelijk onderzoek heeft TNO berekend dat een elektrische auto in 2020 een CO₂ uitstoot heeft die 35% lager is dan die van een gemiddelde auto met verbrandingsmotor (over de hele keten van fabriek tot aan rijden berekend). Elektrische auto's stoten daarnaast geen fijnstof en NO_x uit. Dit komt ten goede aan de luchtkwaliteit in met name de binnensteden en langs drukke verkeerswegen. Elektrische auto's zijn stil en verhogen daarmee de leefbaarheid in de stad.

Voor de gemeente Amsterdam heeft TNO een onderzoek gedaan naar het effect van 10.000 elektrische voertuigen in de stad op de luchtkwaliteit. Als er 10.000 voertuigen in 2015 in Amsterdam rijden, dan is een verlaging van de NO_x-concentratie van 0,7 microgram/m³ mogelijk op locaties waar de NO₂-grenswaarde wordt overschreden. Bij een ambitie van 5.000 voertuigen in Utrecht in 2014, zal specifiek worden onderzocht welke effect op de luchtkwaliteit dit in deze gemeente zal hebben. Om het daadwerkelijke resultaat te kunnen berekenen, zal dit medio 2012 via het gemeentelijk verkeersmodel worden onderzocht.

Op de volgende pagina is in een doelenboom schematisch de missie & doelen, thema's en projecten verbeeld.

Hoofdstuk 2 Aanpak schoon vervoer

Om schoon vervoer te stimuleren en te faciliteren worden projecten geïnitieerd, gericht op de volgende twee manieren voor schoon vervoer: elektrisch vervoer (I) en rijden op aardgas (II).

I Elektrisch vervoer

Binnen de aanpak voor elektrisch vervoer staan twee thema's voor Utrecht centraal:

– *Knooppunt voor openbaar vervoer*

Utrecht is een mobiliteitsknooppunt van zowel individueel als collectief vervoer. Het thema wordt versterkt met projecten als elektrisch autodelen, onderzoek elektrisch voor- en natransport, elektrisch taxi's, oplaadinfrastructuur bij P+R-terreinen, stimulering gebruik elektrische scooters, ondersteunen initiatief inductieladen buslijn 2, een netwerk van snellaadopladdpunten met de overige G4 steden.

– *Kennisstad*

Utrecht wil een scherper profiel neerzetten als kennisstad. Elektrisch vervoer is een nieuw werkgebied met snelle kennisontwikkeling. Samen met de markt wil de gemeente een kenniscentrum voor elektrisch vervoer opzetten.

In lijn met deze twee thema's en het gemeentelijk Actieplan Luchtkwaliteit zal het elektrisch vervoer worden gestimuleerd langs drie programmalijnen: infrastructuur (opladdpunten) (A), actieve samenwerking met bedrijven (B) en verschonen gemeentelijk wagenpark (C). Stimuleringsmaatregelen & kennisontwikkeling (D) en communicatie & educatie (E) ondersteunen deze lijnen.

A. Infrastructuur/ opladdpunten

Of het elektrisch vervoer een succes wordt hangt direct af van de beschikbaarheid van opladdpunten, zowel in de openbare als in de private ruimte (bij bedrijven en particulieren). In de pilotfase tot eind 2012 zullen 200 opladdpunten (openbare en private ruimte) worden geplaatst. Zowel in de openbare ruimte door de gemeente als door bedrijven op hun locaties om een logisch netwerk in de stad tot stand te brengen. Een netwerk dat de mogelijkheid aan de reiziger biedt om snel aansluitend verschillende middelen voor schoon vervoer in de stad te benutten. Realisatie wordt gefaseerd gedaan, op zichtlocaties, op strategische plaatsen in de gemeente, P+R-terreinen, maar ook zoveel mogelijk gekoppeld aan gebruikers van elektrische voertuigen. Of en hoeveel opladdpunten de gemeente na deze periode in de openbare ruimte gaat plaatsen, is afhankelijk van de businesscase voor opladdinfrastructuur. Wanneer die rendabel wordt, zal de markt op een bepaald moment instappen. Dat zal in de komende twee jaar als pilotperiode veel duidelijker worden.

Om het elektrisch vervoer aantrekkelijk te maken, hoort bij een opladdpunt in de openbare ruimte een beschikbare parkeerplaats, tegen een aantrekkelijk tarief. Welke gevolgen dit heeft voor de parkeereexploitatie is nog niet bekend, dit is in de financiering voor het actieplan niet opgenomen.

Afstemming met de andere vier grote steden is van wezenlijk belang in verband met het creëren van een Randstedelijke eenheid. In dit actieplan is voornamelijk wel rekening gehouden met een verdere uitbouw van opladdinfrastructuur door de gemeente.

Het kernpunt van het collegeprogramma is zo schoon mogelijk vervoer. Daarom zal ook nadrukkelijk opladdpunten voor scooters worden gerealiseerd in de stad.

Om wildgroei aan opladdpunten te voorkomen, zullen we een toetsingskader ontwikkelen, waarin aangegeven wordt aan welke voorwaarden opladdpunten moeten voldoen.

De eerste opladdpunten worden geplaatst op strategische locaties, zoals autodeelplekken, P+R-terreinen, taxistandplaatsen, parkeergarages, en op eigen terrein van de gemeente voor het

gemeentelijk wagenpark. Voor oplaadpunten voor scooters wordt met name gedacht aan bebouwde fietsenstallingen.

De locaties van de oplaadpunten in de openbare ruimte zullen mede bepaald worden aan de hand van de aanvragen van particulieren en bedrijven. Oplaadpunten bij duurzame taxistandplaatsen, autodeelplekken en parkeerplaatsen voor gebruikers van elektrisch vervoer zullen zoveel mogelijk worden gecombineerd.

Voor taxiplaatsen heeft de voormalig wethouder van verkeer mevrouw I de Bondt begin 2010 specifiek een onderscheid gemaakt in duurzame standplaatsen en oplaadplaatsen, om te voorkomen dat de taxistandplaatsen alleen worden gebruikt voor langdurig opladen.

Voor de lijn infrastructuur leidt dit tot de volgende projecten:

Pilot realisatie eerste 15 oplaadpunten voor scooters en personenauto's

Gereed: 2^e kwartaal 2011

Realisatie 185 oplaadpunten voor scooters en personenauto's

Gereed: 1-1-2013

Na 2012: 800 oplaadpunten

Toetsingskader elektrische oplaadpunten

Gereed: 1^e kwartaal 2011

Realisatie 2 snellaadpalen

Gereed: 2^e kwartaal 2011

Realisatie oplaadpunten voor auto's en scooters in nieuw stadskantoor en in P + R-terreinen

Gereed: voor P+R-terreinen in 2011

voor stadskantoor: bij oplevering nieuw stadskantoor in 2013

B. Actieve samenwerking met bedrijven

De ontwikkeling van elektrisch vervoer is primair een zaak van de markt. De gemeente wil actief gaan samenwerken met bedrijven om:

- gezamenlijk een logisch netwerk voor oplaadpunten te realiseren, niet alleen in de openbare ruimte, maar ook op eigen, privaat terrein;
- bedrijven te stimuleren het eigen voertuigenpark (auto's en scooters) te vervangen voor elektrisch vervoer (grote bedrijven met leasevloot in Utrecht, pizzabedrijven, koeriersbedrijven, etc.).

Veel marktpartijen benaderen de gemeente met verzoeken om medewerking en ondersteuning. De Cargohopper, een elektrisch vrachttreintje dat winkels bevoorraadt, is hiervan een goed bestaand voorbeeld. In juli 2010 is Prorail met Connexxion een proef gestart met een bus van de museumlijn, via een andere wijze van elektrisch laden: met een inductieplaat. Als de proef slaagt, willen de initiatiefnemers het gebruik uitbreiden bij andere bussen in Utrecht of elders in Nederland.

De Nederlandse Stichting Geluidhinder wil in Utrecht een promotiecampagne voor scooters starten gericht op jongeren op een middelbare school.

De eerste elektrische bierboot bevoorraadt de horeca via de Utrechtse grachten. Voor een afvalboot is een subsidieaanvraag ingediend. Of er plaats is voor een derde boot in de grachten, is nu in onderzoek. Eén van de onderzoeksopties is om de afvalboot een dubbele functie te geven.

Het stimuleren en faciliteren van initiatieven is één van de speerpunten van het actieplan schoon vervoer.

Het college wil dat Utrecht een proeftuin wordt voor vernieuwende initiatieven op het gebied van duurzame mobiliteit ('In Utrecht kan het'). Mei 2010 heeft het Rijk aan twee proeftuinprojecten een financiële bijdrage toegekend voor elektrisch vervoer die in Utrecht spelen:

- 18 elektrische taxi's van Prestige taxicentrale;
- elektrisch autodelen door Greenwheels (in de vier grote steden).

De gemeente Utrecht participeert actief in deze proeftuinen, als facilitator en toetser, zoals wij in de intentieverklaringen voor de proeftuinen hebben neergelegd.

Een haalbaarheidsstudie wordt uitgevoerd naar de mogelijkheden van vervoer van deur tot deur van P+R's naar de binnenstad en de werkgebieden aan de rand van de stad. Daarbij wordt nadrukkelijk ook gekeken naar de mogelijkheden van elektrische busjes.

Voor de lijn 'Actieve samenwerking met het bedrijfsleven' leidt dit tot de volgende projecten:

Samenwerking Utrechts bedrijfsleven: opzetten netwerk, afspraken maken over elektrisch vervoer
Gereed: 1^e kwartaal 2011

Faciliteren van marktinitiatieven

Gereed: 2014

Stimulering van marktinitiatieven: zie onder stimuleringsmaatregelen

Oplaadpunten + duurzame taxistandplaatsen Prestige Taxi Centrale

Gereed: voorjaar 2011 – najaar 2011 (2^e fase)

Realisatie elektrische autodeelplekken proeftuinsubsidie Greenwheels

Gereed: 1^e kwartaal 2011

Proef Prorail met inductieladen

Gereed: oktober 2010

Promotiecampagne elektrische scooters

Gereed: 3^e kwartaal 2011

Onderzoek stimuleren elektrisch voor- en natransport vanaf stations en de vier P+R terreinen

Gereed: 2^e kwartaal 2011

C. Eigen wagenpark gemeente

De gemeente heeft al een aantal elektrische voertuigen (vuil-/veegwagens, en (zes) scooters sinds februari 2010) in eigendom. De komende jaren willen we een deel van het gemeentelijk wagenpark omzetten naar elektrisch vervoer. We gaan in 2010 tenminste vijf elektrische auto's aanschaffen ter vervanging van huidige auto's, in 2011 twintig. In de huidige raadsperiode willen we 60 auto's hebben vervangen. Daarnaast gaan we ook kijken of we een elektrische dienstauto voor het college kunnen aanschaffen in 2011. Welke auto's voor elektrische vervanging in aanmerking komen, zal blijken uit de wagenparkscan die begin 2011 wordt afgerond. Daarnaast gaan we het aantal elektrische scooters uitbreiden, indien mogelijk, ook ter vervanging van bestaande dienstauto's.

Bij vervanging door elektrisch vervoer worden de totale meerkosten in beeld gebracht, zowel de aanschafprijs maar ook de besparing in onderhoud en brandstofkosten.

Voor de lijn 'Eigen wagenpark gemeente' leidt dit tot de volgende projecten:

Wagenparkscan voor gemeentelijk wagenpark

Gereed: 1^e kwartaal 2011

Aanschaf elektrische scooters voor gemeentelijke dienstenGereed: 2^e kwartaal 2011**Verschoning gemeentelijk wagenpark**

A. 5 voertuigen elektrisch

Gereed: 4^e kwartaal 2010

B. 20 voertuigen elektrisch

Gereed: 4^e kwartaal 2011

C. Overige voertuigen

Gereed: in 2 fasen eind 2012 en 2013

Aanschaf elektrische bestuursauto

Onderzoek en aanschaf

Gereed: 3^e kwartaal 2011D. Stimulering en kennisontwikkeling

Om de markt in Utrecht aan te moedigen om over te stappen op elektrisch vervoer zet de gemeente stimulerend beleid op. Denk hierbij aan het aantrekkelijk maken van elektrisch rijden middels goedkoop laden, gedifferentieerde parkeertarieven, voorkeursregeling parkeervergunningen en financieel aantrekkelijk maken van laadpunten in de private ruimte (vanwege veiligheid). De geschikte stimuleringsmaatregelen zullen bij en met de diverse gemeentelijke diensten getoetst en opgesteld worden. Om de introductie van elektrisch vervoer te versnellen, is samenwerking tussen bedrijven, onderwijsinstellingen, overheden en particulieren noodzakelijk. De gemeente Utrecht neemt het initiatief om samen met bedrijven en (onderzoeks)instellingen een platform elektrisch vervoer Utrecht te vormen en in eerste instantie het voorzitterschap op zich nemen.

Inmiddels is ook de provincie gestart met het opzetten van een bestuurlijk platform voor milieu en mobiliteit.. Dit platform gaat breder dan elektrisch.

Voor de lijn stimulering en kennisontwikkeling leidt dit tot de volgende projecten:

Ontwikkelen stimuleringsmaatregelen elektrisch vervoerGereed: 2^e kwartaal 2011**Verkennen opzetten kenniscentrum elektrisch vervoer met markt**Gereed: 3^e kwartaal 2011**Onderzoek effect elektrisch vervoer op luchtkwaliteit**Gereed: 3^e kwartaal 2012E. Communicatie & Educatie

Voor een goede introductie van elektrisch vervoer is intensieve communicatie essentieel: er is nog weinig over elektrisch vervoer bekend, mensen zullen veel vragen hebben, de markt beweegt razendsnel en er is nog veel pionierswerk te doen. Hiervoor is een communicatiestrategie nodig die bijdraagt aan het behalen van de doelstellingen van het actieplan. De hieronder staande strategie vormt de basis voor de communicatie van het actieplan Schoon Vervoer.

Kernboodschap Schoon Vervoer

De gemeente Utrecht wil een aantrekkelijke en bereikbare stad voor haar bewoners en bezoekers. Daarom richten we op fiets en openbaar vervoer. De auto's, scooters en goederenstromen die (onvermijdelijk) onderdeel zijn van het stadsverkeer willen we zo schoon mogelijk maken. Daarom stimuleren wij het gebruik van elektrisch vervoer voor een schonere en stillere stad. Het zorgt voor:

- Terugdringen CO2

- Terugdringen geluidshinder
- Verbeteren luchtkwaliteit

Kortom: zo min mogelijk kilometers met gemotoriseerd vervoer in de stad en als dat toch gebeurt, zo schoon en stil mogelijk.

Algemeen communicatiedoel

De gemeente Utrecht laat aan haar bewoners, bezoekers en forensen zien en communiceert actief dat zij schoon vervoer onder andere door elektrisch rijden ondersteunt als een gezond en preferabel alternatief en hoe zij dit doet met beleid en maatregelen. Bedrijven en organisaties worden opgeroepen om samen met de gemeente elektrisch rijden te stimuleren bij hun medewerkers en hun eigen wagenpark.

Voor ieder project uit het actieplan Schoon Vervoer wordt de communicatie nader ingevuld: een communicatie actieplan met afgeleide kernboodschap, doelgroepen, communicatiematrix en planning. Daarin wordt onderscheid gemaakt tussen de direct betrokken die moeten handelen, degenen die geïnformeerd moeten worden en degenen die ingezet kunnen worden bij het halen van de communicatiedoelen. (primair en secundair)

Doelstellingen kennis, houding en gedrag

Kennis: doelgroepen zijn geïnformeerd over de mogelijkheden en de voordelen van elektrisch vervoer (auto en scooters) en de initiatieven daarvoor van de gemeente Utrecht.

Houding: doelgroepen zijn bereid mee te werken aan de invoering van elektrisch vervoer, nemen het mee in hun overweging bij de aanschaf van een nieuw voertuig of wagenpark.

Gedrag: doelgroepen zijn proactief, actief en passief betrokken en hun acties dragen bij aan de doelstellingen die de gemeente stelt in de deelprojecten uit het actieplan Schoon Vervoer.

Doelgroepgericht

Binnen het actieplan Schoon Vervoer worden verschillende doelen nagestreefd op het gebied van schoon en elektrisch vervoer. Die doelen worden bereikt door verschillende doelgroepen die nader omschreven worden. Zo variëren de (potentiële) gebruikers van elektrisch vervoer en oplaadpunten van leeftijd, mobiliteitsgedrag en keuze van vervoersmiddel en voorkeur voor communicatiemiddelen zoals internet en nieuwe media als Hyves en Twitter. Zij moeten daarom anders benaderd worden. Daarnaast zijn er doelgroepen die het schoon en elektrisch vervoer kunnen stimuleren zoals werkgevers, taxibranche, afdelingen partners binnen de gemeente

Er is verder nog veel winst te behalen voor de potentiële gebruikers van schoon vervoer: jongeren. Hiervoor wordt bijvoorbeeld een educatief promotieprogramma ontwikkeld waarin zij geprikkeld worden tot de aanschaf van schone scooters.

Uitstraling en vormgeving huisstijl

De uitstraling en vormgeving van de communicatie zijn afgeleid van de huisstijl van Amsterdam Elektrisch, een landelijk gebruikte stijl die is vormgegeven het bureau Colombo uit Amsterdam. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het moto Utrecht Elektrisch! De gemeente haakt hiermee aan op de reeds bestaande bekendheid die Amsterdam Elektrisch en andere promotors van elektrisch vervoer hebben. Wel maken we duidelijk dat Utrecht Elektrisch een initiatief is van de gemeente Utrecht door het gemeentelijk logo en een eigen aan toe te voegen Deze huisstijl wordt overal toegepast: in de openbare ruimte (op de oplaadpunten, parkeerplaatsen en op het eigen wagenpark) en in de te ontwikkelen communicatiemiddelen om de herkenbaarheid van elektrisch rijden te vergroten en te stimuleren.

Inzet communicatiemiddelen gemeente

De communicatie is altijd gebaseerd op kernboodschap Elektrisch Vervoer en geïntegreerd in de communicatie van het programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit, Utrecht maakt nieuwe energie (UMNE) en de afdeling Milieu.

Voor het verspreiden van informatie over elektrisch rijden en dat wat de gemeente Utrecht er aan doet om dit te stimuleren, maken we gebruik van de communicatiemiddelen van de gemeente. Daarbij zorgen we voor koppeling met reeds bestaande informatie van: UMNE (Utrecht maakt nieuwe energie), de afdeling milieu en het programma Bereikbaarheid en luchtkwaliteit. Verder sluiten we aan bij andere initiatieven en campagnes van de gemeente Utrecht die het bewustzijn over duurzame mobiliteit, een schoner milieu en het gebruik van OV en fiets vergroten. Daarnaast worden er communicatiemiddelen speciaal voor het actieplan ontwikkeld en ingezet, afhankelijk van de te bereiken doelgroep.

Voor de lijn communicatie en educatie leidt dit tot het volgende project:

Communicatieplan en uitvoering

Plan gereed: 1 ^e kwartaal 2011

Uitvoering vanaf 2 ^e kwartaal 2011

II Rijden op aardgas

Aardgas is de schoonste fossiele motorbrandstof, maar blijft een brandstof met schadelijke CO₂ uitstoot. De provincie Utrecht heeft als één van de eerste provincies acties ondernomen om aardgas als brandstof te promoten. De provincie streeft ernaar om voor het jaar 2012 minimaal acht aardgas pompstations binnen haar grenzen te hebben. Gemeente Utrecht heeft een actieve rol bij de realisatie van aardgas vulpunten. De gemeente is betrokken bij de concessie- en vergunningverlening. De gemeente faciliteert in deze rol de plaatsing van vulpunten binnen de gemeentegrenzen. Momenteel zijn drie aanvragen voor oplaadpunten in behandeling; bij de Einsteindreef, Lage Weide en Biltse Rading.

Hoewel elektrisch vervoer een voorkeur geniet, kan de gemeente een deel van haar eigen wagenpark op aardgas laten rijden. Het gaat hier dan om voertuigen die wegens praktische of financiële redenen niet in aanmerking komen voor een elektrische uitvoering. Voor voertuigen die niet in aanmerking komen voor elektrificatie zal worden gekeken of aardgas wel een goed alternatief is. Ook dit zal uit de wagenparkscan moeten blijken (zie punt C bij het thema elektrisch vervoer).

Hoofdstuk 3 Financiën, planning en organisatie

Financiën

Voor het actieplan schoon vervoer is in totaal € 6.000.000,- budget beschikbaar. De dekking van het actieplan is, conform het Actieplan Luchtkwaliteit 2009, bijlage 3, opgebouwd uit de programmabegroting meerjarige investeringen Bereikbaarheid (€ 800.000) en ISV 3 (€ 4.200.000). Het budget voor het verschonen van het gemeentelijk wagenpark (€ 1.000.000) is reeds vrijgegeven bij de programmabegroting van 2010 (categorie A, p. 326). Daarnaast zal voor dit actieplan nog een bijdrage uit het duurzaamheidsfonds worden gevraagd van € 1.000.000,-. Of dit nodig blijkt, is afhankelijk van de businesscase voor oplaadinfrastructuur en of de gemeente meer dan 200 oplaadpunten gaat aanleggen. Na de pilotperiode tot en met 2012 zal daar meer duidelijkheid over zijn. In dit actieplan wordt hier vooralsnog rekening mee gehouden.

Voor de uitvoering van het actieplan schoon vervoer in de pilotperiode tot en met 2012 zal krediet worden gevraagd, ad € 3,4 miljoen. Dat is het benodigde bedrag minus het onderdeel voor het verschonen wagenpark, waarvoor de raad al budget heeft vrijgegeven.

Als dekking zal het ISV3 worden voorgesteld. De gemeenteraad heeft bij besluit van 19 november 2009 van het Meerjaren Ontwikkelingsplan ISV3 besloten om de door het Rijk toegekende gelden globaal te verdelen, waaronder € 4,2 miljoen voor lucht (duurzame mobiliteit).

In de geheime bijlage nr. 4 staat een volledige lijst van alle projecten met de bijbehorende fasering van de kosten. Geheimhouding wordt gevraagd in verband met toekomstige aanbesteding van oplaadinfrastructuur.

Monitoring

Jaarlijks zal het aan de raad worden gerapporteerd over de voortgang en uitvoering van het actieplan, inclusief financiën. Na de pilotperiode tot en met 2012, zullen de ervaringen met het elektrisch vervoer in Utrecht en in Nederland tegen het licht worden gehouden. Voor de periode 2013 en 2014 zullen de maatregelen die in het actieplan worden genoemd, worden aangepast aan de hand van de ervaringen uit de pilotfase. Aan het einde van de raadsperiode zullen de projecten uit het actieplan worden geëvalueerd op effectiviteit.

Planning

	Jaar Kwartaal	2011				2012				2013				2014			
		1e	2e	3e	4e	1e	2e	3e	4e	1e	2e	3e	4e	1e	2e	3e	4e
Infrastructuur																	
Pilot realisatie 1e 15 oplaadpalen scooters en personenauto's																	
Realisatie 185 oplaadpunten voor scooters en personenauto's																	
Realisatie 800 oplaadpunten voor scooters en personenauto's																	
Toetsingskader elektrische oplaadpunten																	
Realisatie 2 snellaadpalen																	
Realisatie oplaadpunten voor auto's en scooters in nieuw stadskantoor en in P+R-terreinen																	
Actieve samenwerking met bedrijven																	
Samenwerking Utrechts bedrijfsleven																	
Faciliteren van marktinitiatieven																	
Oplaadpunten + duurzame taxistandplaatsen Prestige Taxi Centrale																	
Realisatie elektrische autodeelplekken proeftuinsubsidie Greenwheels																	
Proef Prorail met inductieladen (gereed oktober 2010)																	
Promotiecampagne elektrische scooters																	
Onderzoek stimuleren voor- en natransport vanaf stations en de vier P+R-terreinen																	
Eigen wagenpark																	
Wagenparkscan voor gemeentelijk wagenpark																	
Aanschaf elektrische scooters voor gemeentelijke diensten																	
Vervanging gemeentelijk wagenpark																	
A. 5 voertuigen elektrisch (gereed 4e kwartaal 2010)																	
B. 20 voertuigen elektrisch																	
C. Overige voertuigen																	
Aanschaf elektrische bestuursauto																	
Onderzoek elektrische bierboot / afvalboot																	
Stimuleringsmaatregelen																	
Ontwikkelen kader stimuleringsmaatregelen elektrisch vervoer																	
Kosten stimuleringsmaatregelen																	
Verkennen opzetten kenniscentrum elektrisch vervoer met markt																	
Onderzoek effect elektrisch vervoer op luchtkwaliteit																	
Communicatie																	
Communicatieplan en uitvoering																	

Organisatie

De wethouders Verkeer en Milieu & Duurzaamheid zijn bestuurlijk verantwoordelijk voor het actieplan schoon vervoer en trekken gezamenlijk op. De wethouder Verkeer treedt op als eindverantwoordelijk wethouder.

Het actieplan schoon vervoer is ambtelijk belegd onder de verantwoordelijkheid van de programmadirecteur Bereikbaarheid & Luchtkwaliteit. Dagelijkse aansturing is in handen van de programmamanager Luchtkwaliteit & Goederenvervoer. De stuurgroep schoon vervoer staat onder voorzitterschap van de programmamanager Luchtkwaliteit & Goederenvervoer. Deze stuurgroep bereidt de stukken voor bestuurlijke besluitvorming voor. In de stuurgroep hebben de verschillende afdelingshoofden van de diensten Stadsontwikkeling en Stadswerken zitting. De stuurgroep komt 1x per kwartaal bijeen voor strategische besluitvorming en borging van het benodigde brede draagvlak in de organisatie.

De uitvoering van het actieplan vindt plaats door de projectgroep schoon vervoer. Deze bestaat uit een projectmanager schoon vervoer en enkele projectleiders/-medewerkers. De projectgroep zal voor specifieke projecten (tijdelijke) werkgroepen bijeenbrengen met daarin vertegenwoordigers uit diverse betrokken afdelingen.

Organisatieschema programma schoon vervoer

BIJLAGEN

1. Projecten actieplan schoon vervoer
2. Programmaplan alternatieve brandstoffen
3. Voortgangsrapportage plan van aanpak elektrisch rijden (brief ministerie V&W en Economische Zaken aan de Tweede Kamer, d.d. 15 juli 2010)

Geheim: Bijlage 4: Overzicht projecten elektrisch vervoer, kosten per jaar.

Bijlagen 2 en 3 en 4 zijn apart bijgevoegd aan dit actieplan.

Bijlage 1: Projectenoverzicht actieplan schoon vervoer

Projectnaam	Pilot: realisatie 15 oplaadpalen voor scooters en personenauto's
Projectleider	A. Meijles
Doel	Het bepalen en toetsen van de eisen en criteria voor het realiseren van de pilot van 15 oplaadpunten in de stad Utrecht.
Resultaat	Realisatie van 15 oplaadpunten in de stad Utrecht
Activiteiten	<p>Alleen vraagstukken die noodzakelijk zijn voor het bereiken van het resultaat van deze pilotfase komen ter sprake binnen dit project. Vraagstukken waarover afstemming niet urgent is voor dit resultaat komen ter sprake in het voortraject naar realisatie van 200 oplaadpunten</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bepalen type oplaadpunten (technische specificaties, vormgeving, veiligheid) - Bepalen afspraken beheer/ service en onderhoud - Bepalen locaties/ ruimtelijke inpassing oplaadpunten: voor scooters met n... met fietsenstallingen en op enkele zichtlocaties - Opstellen uitvraag realisatie oplaadpunten - Opstellen verkeersbesluiten - Aanvragen bouwvergunningen - Aanvragen opbrekvergunningen - Opstellen toetsend beleid n.a.v. plaatsen oplaadpalen (palen en parkeervakken) <p>Gedurende dit project wordt bepaald welke vraagstukken niet noodzakelijkerwijs hoeven te zijn afgestemd in deze pilotfase. Afstemming over betreffende vraagstukken vindt plaats in voortraject realisatie 200 oplaadpunten.</p>
Planning	Gereed 2 ^e kwartaal 2011
Financiering	ALU

Projectnaam	Realisatie 185 oplaadpunten voor scooters en personenauto's
Projectleider	A. Meijles
Doel	Het bepalen en toetsen van de eisen en criteria voor het realiseren van 185 oplaadpunten in de stad Utrecht
Resultaat	Realisatie 185 oplaadpunten in de stad Utrecht
Activiteiten	<p>Als resultaat van openstaande vraagstukken uit pilot 15 oplaadpunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bepalen type oplaadpunten (technische specificaties, vormgeving, veiligheid) - Bepalen afspraken beheer/ service en onderhoud - Bepalen locaties/ ruimtelijke inpassing oplaadpunten - Opstellen uitvraag realisatie oplaadpunten - Opstellen verkeersbesluiten - Aanvragen bouwvergunningen - Aanvragen opbrekvergunningen - Opstellen toetsend beleid n.a.v. plaatsen oplaadpalen (palen en parkeervakken)
Planning	Gereed 4 ^e kwartaal 2012
Financiering	ALU

Projectnaam	Toetsingskader elektrische oplaadpunten
Projectleider	A. Meijles
Doel	Het bepalen van de eisen en criteria voor de openbare ruimte voor oplaadpunten in de stad Utrecht
Resultaat	Een toetsingskader voor oplaadpunten in de stad Utrecht
Activiteiten	Opstellen eisen en criteria n.a.v. plaatsen oplaadpalen (palen en parkeervakken)
Planning	Gereed 1 ^e kwartaal 2011
Financiering	ALU

Projectnaam	Realisatie 2 snellaadpalen
Projectleider	A. Meijles
Doel	Het plaatsen van twee snellaadlocaties in gemeente Utrecht om het versneld opladen van elektrische voertuigen mogelijk te maken.
Resultaat	Twee snellaadstations binnen de gemeentegrenzen
Activiteiten	Het plan is om een eerste netwerk van snellaadpunten van de grond te krijgen in Nederland. Het gaat om een 'voorloop' netwerk van 6-10 snellaadpunten, waarmee je 80% kunt laden in 30 minuten. Het netwerk kan het eerste kwartaal 2011 operationeel zijn. Qua locatie wordt gericht op publiek toegankelijke locaties, verspreid over de Randstad.
Planning	Gereed 2 ^e kwartaal 2011
Financiering	ALU

Projectnaam	Oplaadpunten nieuw stadskantoor
Projectleider	Evert-Jan Bronda
Doel	Het realiseren van oplaadfaciliteiten voor fietsen, scooters en auto's bij het nieuwe stadskantoor.
Resultaat	27 oplaadplekken voor auto's, 14 oplaadplekken voor tweewielers
Activiteiten	Realisatie oplaadplekken
Planning	Gereed 2 ^e kwartaal 2013
Financiering	Stadskantoor

Projectnaam	Oplaadpunten P+R locaties
Projectleider	A. Keyzer
Doel	Het realiseren van oplaadfaciliteiten voor fietsen, scooters en auto's in de P+R locaties
Resultaat	Per P+R: 4 oplaadplekken voor auto's, 6 oplaadplekken voor tweewielers
Activiteiten	Realisatie oplaadplekken in P+R
Planning	Gereed 4 ^e kwartaal 2011
Financiering	ALU

Projectnaam	Samenwerking Utrechts bedrijfsleven
Projectleider	A. Meijles
Doel	Voorlichting, bedrijven EV in leasevloot
Resultaat	Aanschaf EV, oplaadpunten in garages en bij winkels, toegenomen kennis.
Activiteiten	Bijeenkomsten
Planning	Gereed 1 ^e kwartaal 2011
Financiering	ALU

Projectnaam	Faciliteren van marktinitiatieven
Projectleider	A. Meijles
Doel	Goede markt voor elektrisch vervoer
Resultaat	Succesvolle marktinitiatieven voor elektrisch vervoer
Activiteiten	Begeleiding markt initiatieven binnen gemeente
Planning	2011–2014
Contactpersonen	

Projectnaam	Oplaadpunten + duurzame taxistandplaatsen Prestige Taxi Centrale
Projectleider	A. Meijles
Doel	Realisatie oplaadpunten voor Prestige Taxi Centrale proeftuinen aanvraag
Resultaat	Oplaadpunten voor onder andere elektrische taxi's samen met duurzame taxistandplaatsen
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> - Bepalen locaties voor oplaadpunten en duurzame standplaatsen - Opstellen verkeersbesluiten - Aanvragen bouwvergunningen - Aanvragen opbrekvergunningen - Begeleiding en sturing project vanuit gemeente
Planning	Januari 2011 – november 2011
Financiering	ALU + (proeftuinensubsidie)

Projectnaam	Realisatie elektrische autodeelplekken proeftuinensubsidie Greenwheels
Projectleider	Marijn Kik
Doel	Realisatie van elektrische deelauto's in gemeente Utrecht die door Greenwheels leden gebruikt kunnen worden.
Resultaat	5-7 elektrische deelauto's in gemeente Utrecht met bijbehorende autodeelplaatsen met oplaadpunt en locatie.
Activiteiten	Realiseren oplaadlocaties in overleg met Greenwheels
Planning	1 ^e kwartaal 2011
Financiering	ALU + (proeftuinensubsidie)

Projectnaam	Proef Prorail met inductieladen
Projectleider	A. Meijles
Doel	Het realiseren van inductielussen om elektrische voertuigen draadloos op te laden.
Resultaat	Inductielaad-mogelijkheden
Activiteiten	Overleg met Connexxion en het BRU om tot inductieladen binnen stadsbussen te komen (lijn 2)
Planning	Proef Juni 2010 gestart, proef is geslaagd
Financiering	-

Projectnaam	Promotiecampagne elektrische scooters
Projectleider	A. Meijles
Doel	Het informeren en enthousiasmeren van jongeren over de mogelijkheden en het gebruik van elektrische scooters
Resultaat	Toenemende aanschaf en gebruik van elektrische scooters door jongeren
Activiteiten	Ondersteunen van en participeren in de campagne, financieel bijdragen voor scooters
Planning	3e kwartaal 2011
Financiering	ALU

Projectnaam	Stimuleren elektrisch voor- en natransport vanaf stations en P+R's
Projectleider	A. Meijles
	Vergroten gebruik openbaar vervoer en P+R-terreinen
Resultaat	Een goed benut systeem van elektrische voertuigen voor aanvullend vervoer
Activiteiten	- Uitvoeren onderzoek - Invoeren systeem van voor- en natransport
Planning	Onderzoek gereed 2 ^e kwartaal 2011 Invoering maatregelen 2011 en 2012
Financiering	ALU

Projectnaam	Wagenparkscan voor gemeentelijk wagenpark
Projectleider	A. Meijles
Doel	Samenstelling gemeentelijk wagenpark en mogelijkheden om over te stappen op elektrische voertuigen in beeld krijgen
Resultaat	Advies plus begroting voor vervanging gemeentelijk wagenpark voor elektrische voertuigen
Activiteiten	- Uitvoeren wagenparkscan eigen organisatie - Opstellen overzicht Total Cost of Ownership elektrische alternatieven voor huidige gemeentelijke wagenpark - Opstellen advies en begroting voor vervanging gemeentelijk wagenpark, zowel elektrisch als voor aardgas (subsidiar)
Planning	Realisatie 1 ^e kwartaal 2011
Financiering	ALU
Contactpersonen	- Arne van Roessel - Henk Bongers

Projectnaam	Vervanging gemeentelijk wagenpark voor elektrische voertuigen
Projectleider	A. Meijles
Doel	Het aanschaffen van elektrische auto's binnen de gemeentelijke organisatie als voorbeeldfunctie en als testvoertuigen
Resultaat	- 5 elektrische voertuigen in 2010 - 20 elektrische voertuigen in 2011 - Overige in twee fasen: in 2012 en 2013
Activiteiten	Op grond van wagenparkscan bepalen welke voertuigen in aanmerking komen voor elektrificering en vervolgens een inkoop/aanbestedings-traject instappen.
Planning	December 2010
Financiering	ALU

Projectnaam	Aanschaf elektrische scooters voor diensten Stadswerken, Stadsontwikkeling, Ondersteuning
Projectleider	A. Meijles
Doel	Elektrische scooters voor afdeling vergunning en handhaving binnen gemeente
Resultaat	47 elektrische scooters met oplaadfaciliteiten
Activiteiten	Aanbesteding voor elektrische scooters uitvoeren
Planning	Eerste elektrische scooters voorjaar 2011
Financiering	ALU

Projectnaam	Aanschaf elektrische bestuursauto
Projectleider	A. Meijles
Doel	Het aanschaffen van een elektrisch voertuig voor het college.
Resultaat	Een elektrische collegeauto
Activiteiten	Onderzoeken van de mogelijkheden tot het aanschaffen van een elektrische collegeauto en overgaan tot aankoop/lease
Planning	Medio 2011
Financiering	ALU

Projectnaam	Ontwikkelen stimuleringsmaatregelen elektrisch vervoer
Projectleider	A. Meijles
Doel	Het bepalen van stimuleringsmaatregelen, naast oplaadpunten, voor elektrisch vervoer
Resultaat	Beleidskader voor de stimuleringsmaatregelen: <ul style="list-style-type: none"> - parkeerplaats tegen aantrekkelijk tarief - financiële bijdrage oplaadpunten privaat - subsidie regeling scooters - innovatief voor/na transport - voorlichtingsdagen scholen
Activiteiten	Doorlopen aanbestedingsprocedure oplaadpunten
Planning	2011 – 2014
Financiering	ALU

Projectnaam	Verkennen opzetten kenniscentrum Elektrisch Vervoer met markt
Projectleider	A. Meijles
Doel	Kennisontwikkeling voor elektrisch vervoer overheid/markt
Resultaat	Rapportage over haalbaarheid platform
Activiteiten	
Planning	Gereed 2 ^e kwartaal 2011
Financiering	ALU

Projectnaam	Communicatieplan en uitvoering
Projectleider	A. Meijles
Doel	Actieve/ eigentijdse communicatie over stimulering elektrisch vervoer
Resultaat	Logo, branding, publiciteit, kalender
Activiteiten	Opstellen communicatieplan, communicatie bij mijlpalen, campagne opzetten, informatiepunt opzetten over elektrisch vervoer, website maken
Planning	Plan gereed 1 ^e kwartaal 2011, start campagne 1 ^e kwartaal 2011 In jaren 2011 e.v. doorlopend
Financiering	ALU

Projectnaam	Onderzoek effecten elektrisch vervoer op luchtkwaliteit
Projectleider	A. Meijles
Doel	Het bepalen van de effecten op de luchtkwaliteit van het elektrisch vervoer in Utrecht
Resultaat	Een rapportage met berekende effecten op luchtkwaliteit
Activiteiten	
Planning	Gereed 3 ^e kwartaal 2012
Financiering	ALU